VOORONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid, wat de invoering van de ondersteuningstoeslag betreft

Samenvatting
Het huidige Groeipakket bestaat uit 3 pijlers, m.n. de gezinsbijslagen, de selectieve participatietoeslagen en de andere toelagen. Door middel van dit decreet wordt de derde pijler uitgebreid met een ondersteuningstoeslag naast de bestaande kinderopvangtoeslag en de kleutertoeslag.

Deze ondersteuningstoeslag is een overname van het basisondersteuningsbudget dat momenteel door de Vlaamse sociale bescherming wordt uitbetaald en de eerste trap van de persoonsvolgende financiering vormt. Door het Vlaams regeerakkoord en door de uitdoving van dit budget bij verschillende categorieën van personen is het logischer dit budget in te kantelen in het Groeipakket en om te vormen naar een toelage in het kader van het gezinsbeleid.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

1. Het Vlaams regeerakkoord voorziet in de hervorming van de drie vormen van zorgbudget in de Vlaamse Sociale Bescherming. Met deze hervorming verdwijnt het concept van een basisondersteuningsbudget, "behalve voor de kinderen die recht hebben op dit budget ten gevolge van de zwaarste inschaling in de zorgtoeslag van het Groeipakket". Het basisondersteuningsbudget dooft dus uit voor kinderen ouder dan 21 jaar en zal enkel nog aan kinderen die minimaal 12 punten scoren op de medisch-sociale schaal worden toegekend.

2. Gelet op de bedoeling van de decreetgever om het budget te behouden voor de kinderen met de zwaarste inschaling, de inhoudelijke band met de zorgtoeslag en omwille van organisatorische efficiëntie is het logisch om het basisondersteuningsbudget voor minderjarigen te integreren in het Groeipakket. Het basisondersteuningsbudget voor minderjarigen zal worden ingekanteld in de derde pijler 'andere toelagen' binnen het Groeipakket en wordt hernoemd naar 'ondersteuningstoeslag'. Op deze manier wordt de ondersteuningstoeslag een uitvoering van het gezinsbeleid, zoals vermeld in artikel 5, § 1, II, 1°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

B. Inhoud

3. Kinderen met een ondersteuningsbehoefte kunnen reeds vandaag een aanvraag doen voor een zorgtoeslag voor kinderen met een specifieke ondersteuningsbehoefte. Deze maandelijkse zorgtoeslag wordt toegekend wanneer de specifieke ondersteuningsbehoefte voortvloeit uit een aandoening die gevolgen heeft voor het kind zelf op het vlak van lichamelijke of geestelijke ongeschiktheid of op het vlak van activiteit en participatie, of die gevolgen heeft

voor zijn familiale omgeving. Het doel van deze zorgtoeslag is extra ondersteuning te bieden aan kinderen met een handicap of aandoening.

De zorgtoeslag is dus een vorm van tegemoetkoming voor de inspanningen die ouders leveren op het vlak van participatie en integratie van hun kind. Een toeslag is legitiem, want er is sprake van een hogere zorgnood en aldus hogere opvoedingskosten eigen aan de noden en zorgbehoefte van het kind.

Het basisondersteuningsbudget wordt vandaag onder andere toegekend aan iedere persoon met een door het VAPH / Integrale Toegangspoort erkende handicap, die nog geen gebruik maakt van het niet-rechtstreeks toegankelijke VAPH-aanbod en die 12 punten scoort op de medisch-sociale schaal voor de zorgtoeslag. Dit bedrag kan enkel besteed worden aan niet-medische kosten wat het rechtstreeks toegankelijke hulpaanbod betreft. Dit betekent dat dit basisondersteuningsbudget niet cumuleerbaar is met het budget voor de niet-rechtstreeks toegankelijke, door het VAPH gefinancierde ondersteuning.[1] Verder lezen we in de memorie van toelichting:

"Ten derde ondersteunt deze eerste trap de vermaatschappelijking van de zorg en is er een basisbijdrage tot het realiseren van de VN-conventie over de rechten van personen met een handicap. Door een grote bestedingsvrijheid van het basisbudget toe te kennen aan de persoon met een handicap, kan hij zelf een op maat georganiseerde mix, vanuit de verschillende ondersteuningsbronnen, samenstellen. De regie van de zorg ligt in de handen van de persoon met een handicap."

Bij de hogere inschalingen is een toeslag louter voor de opvoedingskosten niet afdoende. Door middel van het basisondersteuningsbudget wordt het kind met de zorgbehoefte in de mogelijkheid gesteld om zijn behoefte aan zorg en ondersteuning zelfstandig in te vullen waardoor de zelfredzaamheid van het kind verhoogd wordt, zoals wordt nagestreefd door de VN-conventie over de rechten van personen met een handicap.

Deze doelstelling wordt ook door de ondersteuningstoeslag nagestreefd. Waar de zorgtoeslag een toelage is om te helpen bij de hogere opvoedingskosten bij een kind met een specifieke ondersteuningsbehoefte wordt met de ondersteuningstoeslag de autonomie aan het kind gegeven om zijn zorg en ondersteuning te organiseren zoals hij zelf wit zodat het kan deelnemen aan de samenleving.

Implementatie

Dit decreet zal in werking treden op een door de regering vastgestelde datum. Om een vlotte toekenning en uitbetaling van de ondersteuningstoeslag te garanderen zijn er immers verschillende technische ontwikkelingen noodzakelijk die voorafgaand aan de inwerkingtreding gerealiseerd moeten worden.

C. Totstandkomingsprocedure

Het ontwerp werd aangepast aan het legistiek en taaladvies van 18 juni 2021 met kenmerk 2021/253.
Het advies van de Vlaamse Raad WVG werd bekomen op 17 september 2021.
Het advies van de Raad van State werd bekomen op xxx.

---

[1] Memorie van Toelichting bij het Ontwerp van Decreet houdende de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap en tot hervorming van de wijze van financiering van de zorg en de ondersteuning voor personen met een handicap, 2429 (2013-2014) - Nr. 1.

II. Toelichting bij de artikelen

Artikel 1
Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 2
Dit artikel voegt twee nieuwe definities toe en wijzigt een reeds bestaande definitie.

Artikel 3
In het kader van de ondersteuningstoeslag moeten bijkomende gegevens verwerkt worden. Door middel van dit artikel kunnen de instanties deze gegevens verwerken met het oog op de vaststelling, de berekening en de toekenning van het recht op toelagen in het kader van het gezinsbeleid waar ook de nieuwe ondersteuningstoeslag onder valt.

Artikel 4
Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 5
Dit artikel legt de verschillende voorwaarden vast voor een kind om recht te kunnen geven op de ondersteuningstoeslag. Het kind moet, net zoals bij de andere toelagen de Belgische nationaliteit hebben of toegelaten of gemachtigd zijn in het Rijk te verblijven. Door het laatste lid is het mogelijk voor de Vlaamse regering om uitzonderingen op deze voorwaarde te formuleren. Vrijstellingen zoals deze er zijn voor vluchtelingen (pas vanaf de erkenning als vluchteling) zullen door de Vlaamse Regering worden voorzien.

De resterende voorwaarden worden ook vandaag gesteld door de Vlaamse sociale bescherming. Het kind moet in het Nederlandse taalgebied of het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad wonen en moet een vastgestelde zorgbehoefte hebben om recht te kunnen geven op de maandelijkse toeslag van 300 euro.

Wanneer het kind een budget voor niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning krijgt toegewezen verliest het zijn ondersteuningstoeslag. Op dat ogenblik omvat het budget voor de niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning immers de middelen die nodig zijn om de zorgbehoefte voor het kind op te vangen waardoor er geen ondersteuningstoeslag meer nodig is.

De Vlaamse Regering krijgt de bevoegdheid om de regels en modaliteiten van de toekenning, het onderzoek, de duurtijd en de regels van de schorsing te bepalen.

Artikel 6
Door dit artikel wordt voor de ondersteuningstoeslag niet het rechtgevend kind aangewezen als begunstigde, maar zullen de regels voor de aanwijzing van de begunstigden van de gezinsbijslagen gevolgd worden.

Artikel 7
De andere toelagen, met name de kleutertoeslag en de kinderopvangtoeslag, worden voor artikel 95 van het decreet van 27 april 2018 opgesplitst om het startpunt van de verjaring vast te leggen. Door de toevoeging uit artikel 7 wordt ook een duidelijk startpunt bepaald voor de verjaring van de ondersteuningstoeslag.

Artikel 8
Het derde en vierde lid van artikel 104 wordt uitgebreid met de ondersteuningstoeslag. De Geschillencommissie is onbevoegd voor de geschillen met betrekking tot de kwalificatie van de ernst van de ondersteuningsbehoefte in het kader van de zorgtoeslag voor kinderen met een specifieke ondersteuningsbehoefte en zal evenmin bevoegd zijn voor deze kwalificatie wanneer het gaat om de ondersteuningstoeslag.

Bij de arbeidsrechtbank kan er binnen de drie maanden na de kennisgeving van de beslissing van de uitbetalingsactor beroep worden aangetekend, bij de familierechtbank kan dit binnen zes maanden na de kennisgeving van de beslissing van de uitbetalingsactor. Betrokkenen hebben echter ook steeds de mogelijkheid om klacht neer te leggen of een verzoek tot bemiddeling in te dienen bij de klachten -en bemiddelingsdienst die opgericht is binnen het Vlaamse agentschap Uitbetaling Groeipakket. In tegenstelling tot de beroepstermijn voor de Geschillencommissie (artikel 11, §5, van het BVR van 29 juni 2018 betreffende de oprichting van een commissie van beroep tegen de beslissing van de uitbetalingsactor over de toelagen in het kader van het gezinsbeleid of tegen het uitblijven ervan) wordt de beroepstermijn voor de familierechtbank en de arbeidsrechtbank niet gestuit in geval er een klacht of verzoek tot bemiddeling is ingediend bij de klachten- en bemiddelingsdienst.

Dit artikel voegt een vijfde tot en met zevende lid toe op basis waarvan de termijn voor het indienen van een beroep bij de familierechtbank of de arbeidsrechtbank wordt gestuit indien er een klacht of een verzoek tot bemiddeling met betrekking tot de betreffende beslissing wordt ingediend bij de voormelde klachten- en bemiddelingsdienst, zoals dit ook wordt toegepast voor de beroepstermijn voor de Geschillencommissie.

Artikel 9
Dit artikel behoeft geen toelichting.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

JAN JAMBON

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding,

Wouter BEKE

Vlaamse Regering

Voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid, wat betreft de invoering van de ondersteuningstoeslag

Op voorstel van de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding; is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Art. 2. In artikel 3, § 1, van het decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid, gewijzigd bij het decreet van 22 maart 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° er worden een punt 31°/1 en een punt 31°/2 ingevoegd, die luiden als volgt:

"31°/1 niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning: de zorg en ondersteuning die de duur, intensiteit en frequentie van de rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning overschrijdt;

31°/2 ondersteuningstoeslag: een maandelijks bedrag als vermeld in artikel 56/1, waarmee de persoon met een zorgbehoefte, die een duidelijk vast te stellen behoefte aan zorg en ondersteuning heeft, niet-medische hulp- en dienstverlening kan bekostigen;";

2° in punt 44°, c), worden de woorden "namelijk de kinderopvangtoeslag en de kleutertoeslagen" vervangen door de zinsnede "namelijk de kinderopvangtoeslag, de kleutertoeslagen en de ondersteuningstoeslag".

Art. 3. Aan artikel 7, §2, eerste lid, van hetzelfde decreet wordt een punt 12° toegevoegd, dat luidt als volgt:

"12° gegevens over de niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning, overeenkomstig artikel 56/1, eerste lid, 4°.".

Art. 4. Aan boek 2, deel 3, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 22 maart 2019, wordt een titel 3 toegevoegd, die luidt als volgt:

"Titel 3. Ondersteuningstoeslag".

Art. 5. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 3 juli 2020, wordt aan titel 3, toegevoegd bij artikel 4, een artikel 56/1 toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 56/1. Een kind geeft recht op een ondersteuningstoeslag als het aan al de volgende voorwaarden voldoet:

1° het kind heeft de Belgische nationaliteit. Een kind van wie het bewijs niet geleverd wordt dat het de Belgische nationaliteit bezit, is toegelaten of gemachtigd om in het Rijk te verblijven of er zich te vestigen conform de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen;
2° het kind heeft zijn woonplaats in het Nederlandse taalgebied of het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad;
3° het kind heeft een zorgbehoefte die voortvloeit uit een aandoening die gevolgen heeft voor hemzelf, op het vlak van lichamelijke of geestelijke ongeschiktheid of op het vlak van activiteit en participatie, of die gevolgen heeft voor zijn familiale omgeving;
4° het kind maakt geen gebruik van niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning.

Een ondersteuningstoeslag van 300 euro per maand wordt toegekend aan het rechtgevend kind vermeld in het eerste lid.

De Vlaamse Regering bepaalt:

1° de nadere voorwaarden voor de toekenning en schorsing van de ondersteuningstoeslag;
2° de procedure voor de vaststelling van de zorgbehoefte;
3° wie de ernst van de zorgbehoefte vaststelt;
4° de duurtijd waarvoor de ondersteuningstoeslag wordt toegekend.

De Vlaamse Regering kan algemene vrijstellingen van het eerste lid, 1°, bepalen."

Art. 6. Aan artikel 63, van hetzelfde decreet wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

"In afwijking van het eerste lid wordt de ondersteuningstoeslag toegekend conform artikel 57, 59, 60 en 61."

Art. 7. In artikel 95, tweede lid, van hetzelfde decreet wordt tussen de zinsnede "met uitzondering van de startbedragen geboorte en adoptie," en het woord "neemt" de zinsnede "en voor de ondersteuningstoeslag," ingevoegd.

Art. 8. In artikel 104 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het derde lid wordt de zinsnede "en in het kader van de ondersteuningstoeslag, vermeld in artikel 56/1." toegevoegd ;

2° er worden een vijfde tot en met zevende lid toegevoegd, die luiden als volgt:

"De termijnen, vermeld in het vierde lid, worden gestuit door het instellen van een klacht of een verzoek tot bemiddeling bij de klachten-en bemiddelingsdienst die opgericht is binnen het agentschap over een beslissing die vatbaar is voor een beroep bij de bevoegde rechtbank. De termijnen, vermeld in het vierde lid, beginnen opnieuw te lopen zodra de klachtenbehandeling of het bemiddelingsverzoek is afgehandeld.

Als de verzoeker de klacht of het verzoek tot bemiddeling intrekt, of als de klachtenbehandeling of het bemiddelingsverzoek bij gebrek aan de vereiste elementen, vermeld in titel 2, hoofdstuk 5, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, wordt stopgezet, wordt de verjaring niet gestuit.

De verzoeker rechtvaardigt de stuiting door een attest van de klachten- en bemiddelingsdienst in kwestie voor te leggen.".

Art. 9. Dit decreet treedt in werking op een datum die de Vlaamse Regering vaststelt en uiterlijk op 1 januari 2023.

De Vlaamse Regering kan voor iedere bepaling van dit decreet een datum van inwerkingtreding vaststellen die vooraf gaat aan de datum, vermeld in het eerste lid.

Brussel, ... (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding,

Wouter BEKE